

מחשבות על פרשת תזריע מצורע, תשע"ח

אסנת ברוורמן שילה

וידוי: פרשיות השבוע קשות לי .

נגעים מעוררים דחיה ראשונית גם כשיש להם הסבר פיזי פשוט . לא כל שריטה או פצע נוגעים בתהומות אבל מראה של עור נגוע קשה להתבוננות והכלה ולא רק מטעמים רציונליים. לאורך כל ההיסטוריה היו ה"מצורעים" למיניהם מנוודים ומורחקים ולו מתוך סכנת ההדבקה , הוגלו ל"מושבות" משלהם, נאסרו לנישואין, נאלצו ללבוש בגדים מסמנים ועוד.

כל זאת , כשמדובר ב"מחלה" פשוטה בלבד . גם אז הדחיה האסתטית, הרתיעה הטבעית והפחד , הפחד מתעוררים .(האם בעלי מקצוע: רופאים , אחיות ובעלי נסיון מחוסנים מהם? נגמלים מהם?) אבל כשנוסף לכך משקלה הכבד של הטומאה , הם מבהילים באמת.

אָדָם פִּיִּיִּיהָ בְּעוֹר־בְּשָׂרוֹ שֶׁאֵת אִוִּי־סִפְחָת אֹו בְהִרְתּוֹ וְהִיא בְּעוֹר־בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרְעַת וְהוּבָא אֶל־אֶהָרֹן הַכֹּהֵן אֹו אֶל־אֶתֶד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֹּגַע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בְּנֹגַע הַכֹּהֵן לִכְן וּמְרָאָה הַנֹּגַע עִמָּק מְעוֹר בְּשָׂרוֹ נֹגַע צָרְעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמֵא אֹתוֹ: וַיִּקְרָא יַג ב-ג

התיאור הציורי, המפורט כל כך מכאן והלאה אך מגביר את הקושי .

טומאה . כל כובדו של הסימון הרוחני , המוסרי מצטרף כקומה שניה לרתיעה הטבעית ממילא . **חוטא . מורחק . מנודה . דחוי מידי שמיא .**

ואי אפשר להימלט . הקלון מוטבע בבשר החי . מוגלים אל מחוץ למחנה ושום כופר או תיקון לא יועילו עד שיחמלו השמיים. אמנם מצטרפים בכך לחבורה מיוחסת במיוחד , משה , מרים , עוזיהו המעידה שאולי הצרעת מעידה דווקא על מעלה רוחנית, אבל הקושי נשאר .

ההפטרה שלא נקרא השבת (בעקבות ראש החודש שחל ביום ראשון ושני) מספרת על **ארבעת המצורעים** שהביאו את בשורת הגאולה , והפכו מאז לאב טיפוס שלפעמים דווקא המורחקים והמנוודים הם מבשרי הישועה . לימוד ענק! אך הצרעת דבקה בהם לעולם . התיקון טרם נשלם .

ומה בעצם גורם לתיקון? לא מתואר תהליך תשובה , וידוי או כפרה אשר יסביר מהי הדרך לחזרה אל תוך המחנה ואל הקודש. אין מעשה אשר יחיש את התהליך . רק המתנה . וציפייה . ותפילה?

הימים ימי ספירת העומר . סופרים ומבקשים: **"הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש במהרה בימינו"** . רוצים באמת? בשלים ? מתגעגעים? לא רק לעליה לרגל . לקרבנות? ,לאכילה בטהרה? , לטומאות?

אנחנו מרבים להשתמש בטומאה ובטהרה כמושגים אלגוריים . רעיוניים . וכפשוטם?

***

(ב) זאת תקינה תורת המצוה ביום טהרתו והובא אליה הכהן: (ג) ויצא הכהן אל-מחוז למחנה וראה הכלה והנה נרפא גגעי-הצרעת מו-הצרוע: (ד) וצוה הכהן ולקח למטהר שתי-צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב: (ה) וצוה הכהן ושחט את-הצפור האחת אל-קלי-חרש עלי-מים חיים: (ו) את-הצפר השני יקח אמה ואת-עץ הארז ואת-שני התולעת ואת-האזב וטבל אותם ואתו הצפר השני על המים החיים: (ז) והנה על המטהר מו-הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את-הצפר השני על-פני השדה: (ח) וכבס המטהר את-בגדיו וגלח את-כל-שערו ורחץ במים וטהר ואחר נבוא אל-המחנה וישב מחוץ לאהל שבעת ימים: (ט) והנה ביום השביעי יגלח את-כל-שערו ואת-ראשו ואת-זקנו ואת גבת עיניו ואת-כל-שערו יגלח וכבס את-בגדיו ורחץ את-בשרו במים וטהר: (ויקרא יד)

טקס פלאי משיב את המצורע אל המחנה. את הטמא אל טהרתו. צפרים וארז וכלי חרש וסוד גדול ורמז אחד בהיר. מים חיים. המים החיים. ורחץ את-בשרו במים וטהר. ובפרק הבא טומאה אחרת, הזב, ואף הוא: "ורחץ בשרו במים חיים וטהר".

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ: והארץ הייתה תהו ובהו ורוח אלהים מרחפת על-פני המים, ומאז, הלכו המים ונכבשו. היום השני קרע בין המים העליונים למים התחתונים, היום השלישי ציווה אותם להיקוות למקום אחד ולפנות מקום ליבשה, ומכאן והלאה: "גבול-שמת בלי-יעברון בלי-ישובון לכפות הארץ" (תהילים קד ט). העולם נחתך, נקרש, קיבל גבולות, המציאות כולה קינים, ומדורים ומחלקות. רק כך יש מקום לכולם. וסדר. ומבנה. והגיון. וצדק. רק ההפרדה יוצרת אני ואתה ומקום לכולם ולהכל וסיכוי לביחד. אבל מחיר ההפרדות בצדן ובעולם של חיתוך ומידור נוצר מקום גם לנפילות ולכשלונות ולחטאים ולהמצות...

עד שלפעמים אין מנוס אלא לאתחל מחדש את המערכת. פעם אחת בתולדות האנושות, באופן טרגי וקטסטרופלי בדמות המבול אשר הובטחנו כי לא ישוב. ולאורך הדרך בטבילות קטנות, אישיות, במקווה, במעיין, בים הגדול. טבילה של הרף עין. לא עד כדי טביעה אלא עד כדי לידה מחדש, כזו המתאפשרת רק כשמגיעים אל שורש השרשים. אל הבשר החי ממש. ואז, כנעמן, אשר טבל בירדן שבע פעמים כדבר איש הא'לוקים, "וישב בשרו כבשר נער קטן ויטהר". מלכים ב ה יד.

***

"...אחר בקשת הסליחה מאת הא'לוק", אומר ריה"ל, "ומתוך המנעות מהכרעה", (שם לא עמדנו כל סוף הדבר הגדול הזה), "אני אומר: יתכן כי 'הצרעת', ו'הזיבות' תלויות בטומאת המת, כי המות הוא ההפסד הכללי לגוף, והאבר המצורע דומה למת, וכן הזרע הנפסד כי יש בו רוח חיים טבעי ובו ההכנות להיות לטיפת דם ממנה יתהווה האדם, הפסדו של זרע זה, אם כן, הוא ניגוד לתכונת החיות ורוח החיים.. " (כוזרי ב ס בתרגום אבן שמואל)

הטבילה אם כן איננה הטהרות לבד, אלא אפשרות להוולד מחדש. הרבה מעבר לכל מה שמסוגל לו תיקון אנושי. אם הטומאה היא מוות, הטהרה היא חיים, והפחד מן המוות הוא הפחד מן החיים. אפשר לחזור ולהתגעגע למקדש.

שבת שלום

אסנת

asnats@gmail.com